

MAGYARÁG

1939. Junie 24

VIII. No. 173

1 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
Özv. PÁSZTOR EDÉNÉ

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Titokzatos csapatmozdulatok Németország keleti és nyugati határán

Német-olasz tengerészeti tárgyalások voltak

London, június 22. A News Chronicle és a Daily Mail arról számol be, hogy német csapatmozdulatok történtek a nyugati, valamint a birodalom keleti határain. A News Chronicle szerint a csapatok elfoglalták a Siegfried vonal első állásait. A Daily Herald berlini tudósítója jelenti, hogy a

németek gyors iramban nagyfontosságú munkálatokat végeznek a keleti határ közelében, valamint a Lengyelország felőli és a keletporoszországi határon. Ezeket a munkálatokat a Daily Herald tudósítója a jelenlegi politikai helyzettel magyarázza. Ennek ellenére — fejezi be cikkét a lap — semmi

sem mutat arra, hogy Németország közeli akcióra készülne Danzig ellen.

Berlin, június 22. Räder német tengernagy és az olasz tengerészeti minisztérium államtitkára Friedrichshafenben megbeszélést folytattak a tengerészeti együttműködés ügyében.

HALIFAX: Anglia mindenáron megóvjja a békét

London, június 22. Halifax lord angol külügyminiszter az egyik londoni klub vacsoráján beszédet mondott, amelynek keretében a külügyminiszter kifejtette, hogy Angliát állandóan érdeklik a függőben levő európai problémák, amiket megoldani eddig nem lehetett. Az angol külügyminiszter ezután a tüntetési incidenst érintette, kifejtve, hogy Angliának sohasem volt szándékában, hogy a nemzetközi területen japán-ellenes tevékenységeket segítsen elő. Halifax kifejtette, hogy a Távol-Keleten csak abban az esetben lehet tisztázni a helyzetet, ha a japánok nem folytathatnak kifejezetten angol-ellenes politikát azzal a céllal, hogy az angol érdekeket veszélyeztessék. Anglia egyébként ellenez minden erőszakos cselekedetet. Anglia biztosítékot adott, hogy ezzel is megvédelmezzék egyes államok függetlenségét. Anglia mindenáron meg akarja óvni a békét. Ami az angol politikai módszerek állandóságát illeti, ennek okai a környező tényekben keresendők. Abban a pillanatban, amikor e tények és körülmények megváltoznak, Anglia is új módszereket fog használni, ha kiderült, hogy ezek a módszerek elavultak.

Végül kitért Halifax lord az nek egyedüli célja az, hogy a ugynevezett békearcélra, mely- világbékét biztosítsa.

Ma írják alá a török-francia egyezményt

Páris, június 22. A francia-török egyezmény aláírására ma kerül sor. Az egyezmény értelmében Törökország megkapja az alexandrettei szandzsákokat. Ezzel szemben azonban

Törökország kötelezi magát arra, hogy Szíria területén nem fejt ki semmilyen propagandát. Az egyezmény kiterjed még a kölcsönös segélynyújtásra.

Két hirtelen haláleset Belényesben

Egy munkás alkoholmérgezésben halt meg, egy fiatal diák a futballpályán esett össze

Nagyvárad, június 22. Két különös haláleset történt tegnap Belényesen, amelyek mind egyike merőben különbözik a szokott csendőri jelentésektől, a halál okát illetően. Az egyik jelentés arról számol be, hogy Kenderesi János ottani 30 éves munkást haldokolva szállították a belényesi kórházba, ahol rövid szenvedés után meghalt. A fiatal munkás közismert alkoholistá volt és a jelek szerint ez a szenvedélye okozta halálát is. Az utóbbi időben egyébként éppen iszákossága miatt nagy nyomorba került, sehol sem kapott munkát, de szenvedélyéről ennek dacára

sem tudott lemondani. Mikor már pálinkára nem tellett, minden bizonnyal valami nem fogyasztásra szánt alkoholt ivott és ennek következtében szenvedett olyan súlyos alkoholmérgezést, hogy már az orvosi beavatkozás sem tudta megmenteni.

A másik haláleset áldozata a belényesi liceum egyik diákja, a iasii származású, 19 éves Daniseld Antal. Diaktársával az egyik térségen futballozott, szaladás közben egyszerre elesett. Játostársai semmi jelentőséget nem tulajdonítottak

a dolognak, hiszen futball közben előfordul az ilyesmi. Csak amikor néhány percig nem mozdult, ment oda egyikük és kérdezte meg, hogy nagyon megütötte-e magát. Mikor Daniseld erre sem mozdult odahívta társait, akik megdöbbenve vették észre, hogy előbb még oly vidám játszótársuk holtan fekszik a futballpálya közepén.

A vizsgálat megállapította, hogy Daniseld Antalt hirtelen fellépett szívinfarktus ölte meg.

Hazaérkezett Gafencu

Bucuresti, június 22. Szerda este hazaérkezett Bucurestibe Grigore Gafencu külügyminiszter. A külügyminisztert a pályaudvaron a kormány tagjai fogadták.

Danzigba érkezik vasárnap a német hadsereg több egysége

Berlin, június 22. Vasárnap és hétfőn, 24-én és 25-én Danzigban új ünnepségek lesznek a háboruban elesett német katonák emlékére. Az ünnepségen a birodalmi hadsereg több egysége is részt vesz.

Két órán át tárgyal Molotov Stranggal

Moszkva, június 22. William Strang és Molotov szerda esti tárgyalása közel két órán át tartott. A tárgyalásokon részt vett az angol és francia nagykövet és a tolmács szerepét ezúttal is Potemkin látta el. — Moszkvai diplomáciai körök szerint, a szerdai tárgyalásokon újabb közeledés jött létre az ellentétes pontok kérdésében. Ma, vagy holnap Strang ismét fog tárgyalni Molotovot.

ELKÉSZÜLT A VILAG LEGNAGYOBB

ROBOT-EMBERE

Az „Electro” a 2.10 méteres acélgyermek jár, táncol, számol, cigarettázik és hetvenhét szót tud

Közel két éves munka után a Westinghouse Cr. Mansfield műhelyekben megszületett az eddig legnagyobb gépember. Több, mint kilencszáz apró gépecskét forrasztottak bele acél testébe és az Electro, a Robot-nemzettség legfiatalabb tagja megkezdte életét.

Bár még csak két éves, korához képest meglepően fejlett Szótára hetvenhét szóból áll, már cigarettázik és jár ez a két méter tiz centiméter magas acélgyermek. Sőt táncolni is tud, tizig számolni, még sohasem volt fáradt, a gyermekbetegségek is elkerülték és 56 centiméter hosszú vascipői és két méteres kerületű, boltozatos melle is bizonyítja, hogy Electro ur tiszta fajból származik.

Amellett okos fiú is Electro. Agya nyolcvan érzékeny pontból áll és mágnetikus idegek segítségével közli a végrehajtó motorokkal a kapott benyomásokat és azok reakcióit. A legváltozatosabb mozgásokra képes, fejét három irányban jobbra, balra és felfelé is tudja mozgatni, kezeit és ujjait is külön minden emberi mozdulatra, olyannyira, hogy illusztrisabb vendégeivel erőteljesen férfiasan kezét is fog. De persze, megválogatja, hogy kivel.

A színek iránt is érzékeny. Ha zöld, vagy piros fényt sugároznak fotócellás szemeibe, — azonnal megszólal: piros, vagy zöld.

De bármilyen tökéletes is Electro, csak gyenge és halvány reprezentánsa alkotójának, az embernek. Igaz, hogy agya 25 kilót nyom, de kiszámították, hogy ha azt az ötszáz féle elemi funkciót el akarnák végeztetni vele, amely a legprimitívebb ember agyának is semmiség, ötszáz kilós agyra volna szüksége.

Mindenesetre, sokkal tökéletesebb minden eddigi robotembernél. Az eddigi gépemberek ennyit sem tudtak tenni, mint Electro ur és amellett minden mozgásukat kívülről irányították. Az új gépember azonban a legtöbb benyomásra automatikusan reagál, minden külső irányítás nélkül.

Működésének alapja kilenc motor, amelyek a kéz, láb és fejmozgásokat telítik energiával. A látási ingereket két fotócella veszi fel szemeiben, mikrofonnal hallja a néki mondottakat és, ha a mikrofona olyan parancsot közvetít, amelyet „megért”, azonnal, automatikusan reagál. Sőt felel is a gyomrában elhelyezett és ugyancsak automatikusan, a ki-vánalmaknak megfelelően vál-

tozó gramofonlemezeken segítségével. Electro ur tehát hasbeszélő.

Járását gummikerekek te-

szik lehetővé, amelyeket azonban tökéletesen fednek az acél cipők. Külön motor szolgál arra, hogy ha ezüst cigarettátár-

cájából kivesz egy cigarettát és arra rágyújt, úgy a füstöt be és kilélegezze. Bizonyos, hogy sokat cigarettázik, de könnyen teheti, nikotinmérgezésről nem kell félnie.

Igy néz ki az új Robotember, minden eddiginél tökéletesebb, a játékos emberi fantázia legujabb teremtménye, amely két évig született a Westinghouse műhelyeiben — hogy mi célra, maga sem tudja...

Rejtélyes gyilkosság Budapesten

Budapest, június 22. Rejtélyes bűntény történt a Visegrádi uccában. Molnár Miklós Beszkar alkalmazott, aki gyakran sétált nővérenek hat esztendőes kisfiával, gyilkosság, vagy öngyilkosság áldozata lett. A kisgyermek, tekintettel arra, hogy édesapja mint politikai bűnös fogházbüntetését tölti, állandóan nagyanyjánál volt. A gyermek édesanyja hetenkint egyszer tett látogatást

gyermekénél. Legutóbb Molnárék ismét sétálni vitték a gyermeket és amikor az édesanyja azt a nagyanyjánál kereste, azt a választ kapta, hogy Molnárék elvitték és még nem hozták haza. Másnap megint kereste gyermekét és mivel most sem voltak otthon, kérésére a házmester behatolt az ablakon. A házmester átvágott nyakkal, holtan találta meg a

lakásban Molnár Miklóst, felesége és a gyermek nyomtalanul eltűntek. A helyszíni vizsgálat megállapítása szerint valószínűleg gyilkosságról van szó. Emellett szól az a körülmény, hogy Molnárénak nyoma veszett és, hogy véres pulloverét megtalálták a takaréktűzhelyben. Lehetséges azonban az is, hogy Molnár öngyilkosságot követett el.

Felgyújtotta önmagát

Lugos, június 22. Dobrescu Pavel, 55 éves nyugalmazott megyei tisztviselő, borzalmas módon kísérelt meg öngyilkosságot. Délután több korcsmában járt, majd este hazatért a lakásába, petróleummal leöntötte a butorokat és az ágyat,

aztán lefeküdt és felgyújtotta a berendezést. A lángokra figyelmesebbek lettek a szomszédok és értesítették a tűzoltókat, akik hamarosan eloltották a tüzet. A mentők pedig kórházba szállították a súlyos égési sebeket szenvedett, életunt em-

bért, akiről az orvosok megállapították, hogy beszámíthatatlan. Dobrescu Pavel anyja halála után egyezben már megkísérelte az öngyilkosságot és jódtinktúrát ivott, de akkor is sikerült életét megmenteni.

A legujabb gangsztermetódus: elégegni a koronatanul

Ney York, június 22. A New-Yerseyi állambeli Portlee közelében egy erdő mélyén fához kötözött, teljesen elszenesedett férfi-holttestet találtak. A férfi személyazonosságát nem sikerült megállapítani. Valószínűnek tartják, hogy a New York-ban készülő nagyszabású gangszterper egyik koronatanulját

tették el láb alól ezen a helyen és, hogy a szerencsétlen embert elevenen égették el. Deway államügyész ugyanis irtóhadjáratot indított az utóbbi időben a gangszterek ellen és ennek a hadjáratnak a során a főügyész által előjegyzésbe vett tanúk közül tizenkettőnek nyoma veszett.

A nagyváradi tábla szerint újságírókat nem lehet hivatalosa gyakorlásától eltiltani

A sajtóvétségekre vonatkozó Marzescu-féle törvénynek volt egy póttörvénye, amely szerint a Marzescu törvény értelmében elítélt újságírók nem fejthetnek ki újságírói tevékenységet. Egy máramarosszigeti újságíró a Marzescu-törvény alapján hat hónapi fogházra ítélték, az újságíró azonban tovább is folytatta újságírói tevékenységét. Ezért a máramarosszigeti törvényszék vád alá

helyezte az újságírókat és kiadó-ját is. A szigeti törvényszék a kiadót 2000 lei pénzbírságra

ítélte. Az újságírókat azon a címen, hogy a törvény az újságíró ellen nem tartalmaz szankciókat — felmentette. Az ítélet ellen úgy a kiadó, mint — a minősítés miatt — az újságíró is felebbezett. A nagyváradi táblán dr. Major Miklós hivatkozott arra, hogy a póttörvényt hatályon kívül helyezték, tehát a Marzescu törvény alapján elítélt újságírók tovább folytathatják mesterségük gyakorlását. A tábla helyt adott ennek a védekezésnek és úgy a kiadót, mint az újságírókat felmentette a vád és következményei alól. Tekintve, hogy az ítélet ellen az ügyész nem felebbezett, az ítélet jogerős.

Öt évre ítélték Matei Socort

Bucuresti, június 22. A katonai törvényszék a közrend felforgatásával vádolt Matei Socort 5 évi börtönbüntetéssel és 100.000 lei pénzbírsággal sújtotta. Matei Socor fia Emil Socornak.

Papir és írószerek
nagy választékban
Pásztor Ede papirkereskedésben
Piața Mihai Viteazul 4. szám.

Németország akkor sem mond le hódító terveiről, ha megkapja követeléseit

A „Noua Gazeta de Vest”-ben Barbu Colibaru Berlinből keltezett cikket közöl a fenti címen. Két szempontból is érdekesnek tartjuk közölni Colibaru irását, először, mert önmagában is érdekes, másodszor pedig, mert különös érdekességet ad az a körülmény, hogy a szerző eddig más felfogású cikket írt.

Chamberlain külpolitikájának legjellemzőbb sajátossága a jóhiszeműség. Az angol miniszterelnök igen nagy súlyt fektet arra, hogy szavait félre ne értsék, vagy félre ne magyarázzák.

Mindnyájan emlékszünk még rá, mily megindító szavakkal kérte annakidején a berlinieket, élükön Hitlerrel, hogy értsék és szíveljék meg Anglia külpolitikáját. Nagy-britannia — mondotta — semmiképpen sem fog egy újabb agressziót eltűrni Európában.

Ha egy München-szerű rajtaütést kísérelnének meg Lengyelország, Románia, vagy Görögország ellen, egyetlen pillanat alatt kitörne a világháború. Jó Berinnek tudnia, hogy ezek az államok nem Csehszlovákia és rettenetes lenne, ha „fiatal emberek millióit áldoznák fel az elhangzottak meg nem értése miatt”. Ez volt igazi zenéje Chamberlain annyi nyilatkozatának.

Lord Halifax és Sir John Simon beszédeinek is ez a veleje. Mind a hárman beszéltek a múlt héten és mind a hárman ugyanazt fejtegették, hogy Angliának nem célja a III. Birodalom bekerítése, sőt célja az, hogy Németország prosperáljon, hiszen ez az európai prosperitás egyik főfeltétele. — Anglia őszinte megértést kíván Németországgal, London őszintén meg akarja tárgyalni Berlinnel a „gazdasági élettér” problémáját, még pedig nemcsak Németországgal, de a többi európai államokkal kapcsolatosan is.

hallgatni azt a körülményt, hogy európai szempontból az a föld még ennyi embert sem bír eltartani és, hogy elsősorban a németek vonakodának legjobban attól, hogy néger-életszínvonalon éljenek. Miért szöknek az olaszok Abessziniából?

Miért nem mondják meg a német lapok, hogy egy német nemcsak abból a területből él, amelyen politikailag uralkodik és amelyet maga művel meg. Ha egy ország elérte a civilizáció egy bizonyos fokát, ha gazdasága és kereskedelme aktív, akkor életnedvét a föld minden pontjáról összeszedheti. — Vagy azt hiszik ezek a berlini és berchtesgadener urak, hogy Németországnak olyan élettérre van szüksége, hogy az egész földkerekséget magához szípanthassa, míg például Bucaresti élettérre csak Otopenig, Budapesté csak Kőbányaig, Váradé csak Püspöklig terjedhet. Mert lám, valahogy így kell, hogy elképzeljék ezt a német élettérrel a többi népek élettérével szemben. Hát nem kell csodálkozni, ha egy bucurestii lap mint a Völkischer Beobachter, lándzsát tör a német élettér mellett, amely kiterjed az egész földre, a Holdra és a csillagokra is?

A fentiek élesen rámutatnak az ellentétre, a páris-londoni nézet, — vagyis a gazdasági élettér, amely jogot ad minden népnek, hogy egymással gazdasági érdekeiknek megfelelő árucserét bonyolítanak le — és a hitlerista élettér között, amely tulajdonképpen nem más, mint politikai uralom, protektorátus formájában. Ezt az élettérrel már két megnyilvánulási formájában is láthatjuk: a cseh és a szlovák protektorátusban.

A három angol beszéd hatása Berlinben

A három angol miniszter három beszédének egy és ugyanazon célja volt: eloszlatni azt a legendát, hogy a „gazdag államok” csökönysen visszautasítják a túlnépesedett országok problémáinak megvizsgálását (Olaszország ur a Magánál négyszerte nagyobb Abessziniája felett és mégis túlnépesedéssel panaszkodik) és, hogy ezek a „gazdag országok” a többiek körül akarják keríteni, hogy megfoszák életlehetőségeiktől. Eppen ezeknek a legendáknak az eloszlatása érdekében beszélnek nap mint nap az összes angol leadók német és olasz nyelven is.

Ezek a beszédeknek a hatása látszólag egészen más Romániában, mint Berlinben. Olaszországban hajlandók elhinni, hogy ez a három beszéd nem egyéb, mint válasz Mussolini torinói beszédére, amelyben kijelentette, hogy nincs olyan aktuális probléma, melyet ne lehetne békés úton megoldni. — Vagyis, hogy a beszédek Európa nagy városai között kezdődő megbeszélések kezdetét jelentik. Ezzel szemben Berlinben az angol miniszterek beszédei guny tárgyát képezik és a sajtó parancsot kapott, hogy nyissa meg a vita zsilipjeit.

A népszerűség kérdése

A Deutsche Allgemeine Zeitung azt igyekszik bizonyítani, hogy az angol és francia kormányok között ellentmondás mutatkozik. Daladier, az elnéptelenedő Franciaország miniszterelnöke nem képes a német „élettér” kifejezést megérteni és kerek nemmel

felel arra, amit Halifax elvileg elfogadott.

A Doktor Ur ott a német propagandaminiszterium szerkesztőségében ugyancsak óvakodik nyíltan beszélni, rámutatni arra, hogy az angolok „gazdasági élettérrel”, míg a németek egyszerűen csak élet-térrel” beszélnek, ami pedig egészen más dolog.

A statisztikában és számokban jártas németek a legkétségtelenebb konklúziókat vonják le. Összehasonlítják a né-

met lakossűrűséget, ahol a nép legnagyobb részét iparból és bányászatból él olyan országok népsűrűségével, amely primitív földműveléssel foglalkozik. És aztán fel vannak habborodva, hogy míg Németországban a népsűrűség átlag 140 fő négyzetkilométerenként, addig Angliának Ausztrália belső síkságain vannak Németországnál nagyobb területei, ahol négyzetkilométerenként alig egy-két lélek lakik. A német lapok természetesen igyekeznek el-

Erjen minél hamarabb véget az ostromállapot

Egyébként nem én vagyok ennek a német élettér elméletnek a magyarozója. A fenti idézet lap, hosszú cikkben nyíltan kifejti, hogy a német léteérdek összeférhetetlenek a jelenlegi európai táfus-quoval (halld, bucarestii lap.) Továbbá azt írja: „Minél hamarabb ér véget az az ostromállapot, amit a jelen európai helyzet jelent Németországra nézve, annál jobb a világ-nak.”

A német lapok ezen mindennapi hangjából csak a gyesfejűek nem értik meg, hogy Németország egyáltalán nem mondott le expanzionista terveiről és hogy visszautasít bármilyen gazdasági élettér-megoldást, aminek pedig más népek is hiányát érzik. Így aztán az angol kormány igazán hiába ajánlja fel a földkerekség nyersanyagainak emberséges elosztását a nemzetek szükségletei szerint, hiszen előre tudhatja, hogy javaslata nem talál meghallgatásra.

Ha Németország csökönysen visszautasítja a gazdasági élettér kérdésének politikai uralkodás nélküli területi meg-

oldását, akkor minden bizony-nyal a fegyvereké lesz a döntő szó, bármennyire is elfér mindenki e széles „élettérrel”.

A magyar kuria is két és féle évi fegyházra ítélte a gyilkos ur-asszonyt

Budapest június 22. Darányi Ernőné, budapesti uriasz-szony, mint ismeretes, tavaly férfiruhában a Lipót-város egyik penziójában, öt pisztoly-lövessel megölte Kronstein Andrást dr. ügyvédet. Kronstein Andrást dr. hosszabb időn át udvarolt az uriasz-szonnak és azzal hitegette, hogy ha elvállja Darányiné férjétől, ő feleségül veszi. Darányiné el is vált férjétől, az ügyvéd azonban nem váltotta be ígéretét és ezért következett be a véres

esemény. A gyilkos urinót a törvényszék 6 évi fegyházra, a tábla pedig 2 és fél évi fegyházra ítélte. A Kuria regnap a semmiségi panaszok elvetése után a táblai ítéletet jóváhagyta.

Selejtes kreppapir tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégénél.

TIENCSIN,

TÁVOLKELET VIHARSARKA...

A JAPÁN HADVEZETŐSÉG A SZABAD CSAPATOK FÉSZKÉNEK TEKINTI TIENCSINT

Attól a naptól kezdve, amikor a fehérek és a sárga bőrűek, a „nagoyesek”-ek, — a hogyan őket a kínaiak nevezik, keresztülhatoltak a Nagy fal féltve őrzött kapuin, Tien-Csin város neve minden háboru, zendülés, lázadás alkalmával mint állandóan visszatérő refrén szerepel.

Arra pedig, hogy az összes hadvezérek, tábornokok, kalandorok, ideiglenes kormányok elsősorban is Tien-Csin felé irányítják tekintetüket, számos oka van.

Az első okok katonai és stratégiai jellegűek. Tien-Csin a Peiho és Hoangho folyók torkolatánál fekszik — Hoan tartomány legjelentékenyebb városa — mindössze 70 kilométerre fekszik a tengerparttól. Fekvése biztosítja számára a közlekedést a tengerrel, valamint a Nagy kanális útján a kínai „Hinterlanddal”. Folyóvízei jelentős tőkét jelentenek számára háboru esetére. Kis tonnatartalma hajói nyugodtan közlekedhetnek ezeken a vizeken és biztosítják a közlekedési eszközöket. A szárazföldi utak mindig veszélyeknek, támadásoknak vannak kitéve. A felrobbantott vasutvonalak Honan tartomány teljes izolálását jelentenék.

Ahol az új kínai generáció felnevelkedett

Tien-Csin azonban nemcsak jelentős stratégiai és kereskedelmi központ, hanem az egyik legnagyobb kínai politikai terület. Két évtized óta Nankai egyetem, — amely köré 2200 elemi és középiskola sorakozik — az új kínai nemzeti érzésű generáció javarészt nevelte fel. Ez az ifjuság, amelyet a híres pedagógus, Chang Po Ling nevelt, hábozás nélkül csatlakozott a Chang-Kai-Shek marsall akciója mellé és ellenállhatatlan gyűlöletet érez a támadók ellen. A nagy tekintélynek örvendő tien-csini sajtó éppen ilyen kevés rokonszenvvel viseltetik a japán megszállással szemben.

Tien-Csin a szabad csapatok, a sötét machinációk és a büns intrikák városa. A kínai felkelések, — amelyek tűzbe borították az egész birodalmat, — jórésben innen robbantak ki. Éppen ezért választotta ki székhelyéül a japán hadvezetőség is. Itt székel Kenji Doihara tábornok, a hadsereg információs osztályozás főparancsnoka. Itt szervezte be óriási kiterjedésű kémhálóza-

tát, amelynek hivatása Kína legyőzésének befejezése. Azután Tien-Csin uccáin jár, mint egy árnyék, csontváz szil huetjével Chao Kung, a buddhista szerzetes.

Nem Trebitsch Lincoln ez, az ismert kalandor, aki fegyverrel és dinamittal látja el a világ különböző sarkait? Nyu-

godtan sétál a japáni engedményes területen. Ugy érzi magát Tien-Csinben, mint otthon.

Miből tört ki a tien-csini konfliktus

Az utolsó tien-csini konfliktus miért tört ki? Japán a nyu-

A németek keverik a tiencsini kártyákat

Az „Universul” londoni tudósítója, Augur a távolkeleti helyzetet a következőképpen jellemzi:

Jó diplomata, aki nem lépi át azoknak a lehetőségeknek határát, amelyeknek birtokában van, vagy amelyekről ellenfelei azt hiszik, hogy rendelkeznek velük. Más szóval a jó diplomácia nem lépheti át a meglevő, vagy ellenfelei által feltételezett lehetőségek határait.

Ezen szabály alól nincs kivétel. Érvényes Ázsiára, éppúgy mint Európára. Amikor meginvitálnak, hogy tárgyaljunk meg a kínában lehetséges akciót, alakítsuk ki véleményünket egy kritikus helyzet tényei felett.

A japánok, akik a támadók szerepét vállalták magukra, jól ismerik azokat az erőket, Amiket Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok felhasználhatnak ellenük, hogy megakadályozzák a kínai japán előnyomulást. Ebből a szemszögből kell tekintenünk, hogy kártyáink az asztalon vannak.

Nem titok senki előtt sem — és így a japánok előtt sem — hogy a háboru után Anglia nem törődött a fegyverkezéssel, ma pedig a Németországgal való „elszámolással” lévén elfoglalva — ezért Nagybritanniának nincs meg a Távolkeleten az a tengeri hadereje amirehhez szüksége lenne ahhoz, hogy fensőbbisége érzését rákényszerítse a japán flottára. A két év előtt megkezdett nagy hajóépítkezések csak később fogják hatásukat éreztetni. Egy okkal több, hogy Japán siettesse Anglia pillanatnyi gyengeségének kihasználását, hogy az ázsiai kontinensen mélyen beágyazhassa magát.

Mindezek elemi dolgok. Éppoly elemi az az állítás is, hogy a nagy probléma, amely Európában elfoglalja Nagybritanni-

át — megakadályozza abban, hogy rögtön elegendő haderőt küldjön ki a japán tengerészek megfélemlítésére. Ime a fontos tényezők, amelyekkel számot kell vetnie az angol diplomáciának, ha a jó jelzőt ki akarja érdemelni. Ilymódon a döntéseket előbb meghatározzák és örűtség lenne ennek ellenkezőjét hinni.

Ramsay Macdonald és Baldwin lord, akik éveken át elhanyagolták az angol fegyverkezést, nem számoltak a kínai angol politikával. — Neville Chamberlain pedig nem változtathatja meg a múltat.

Tiencsinben a japán katonák sértegették a brit orosz lánt, meri tudják, hogy az kép telen fellépni a Távolkeleten. Ez a koncessió, amit a japánok blokirni akarnak, néhány kínai terrorista hirszo-gállatása miatt, akikről azt állítják, hogy meggyilkolták egyik nagy párthivüket — a valóságban már nagyon régóta blokád alatt áll, meri Kína ezen területe — egyelőre legalább is — japán fennhatóság alá került. A kormány — amelynek tisztviselőjét éppen a tiencsini angol koncessió területén gyilkoltak meg — egy bábu, amelynek drójtját Tokióban rángatják. A kereskedelem stagnált hosszú hónapok óta. Ma ehhez az ostrom zárhoz csatlakozik a fizikai blokád. Alapjában véve semmi sem változott. Semmi sem változik mindaddig, amíg az

gati hatalmakat akarja felelőssé tenni, mert akadályokkal találkozott Kína legyőzése előtt? Mindenesetre a legrövidebb eszközöket alkalmazza az európai engedményes területekkel szemben.

Lezárta az angol engedményes területet. Egyetlen utat engedélyeztek, amelyik a folyó másik oldalára vezet: a vasút közelében levő 1903-ban épült vashidat. Az összes járműveket és gyalogosokat megmotozzák. A japánok nagyon szigorúan végzik az ellenőrzést. —

Anglia most diplomáciai akciókkal igyekszik menteni a helyzetet. Még nem lehet tudni, hogy mennyire sikerül.

angol flotta be nem fut a kínai tengerbe. Addig felesleges effektív ellenállási terveket kidolgozni.

Világos, fennáll még a gazdasági megtorlások lehetősége. Például, ha az Egyesült Államok hajlandó lenne csatlakozni, el lehetne vágni a japán kereskedelem hiteleit. De ezek a hitelek inkább New-yorkban állanak fenn, mint Londonban. Roosevelt elnök kötelessége, hogy először hallassa szavát. És ezek az intézkedések csak akkor hatásosak ha az utolsó végletig igénybe veszik őket. Ez azt jelenti, hogy készen kell állni a háborura és miután ez az egyetlen érv, amit minden ország sovínisztája megért.

Tegyük fel, hogy a fent felsorolt országok készen állnak a háborura. A kérdés az, hogy ebben az esetben pozíciójuk a főproblémával — Németországgal szemben nem változik-e meg? Lehetséges egyébként, hogy éppen erre építenek a berlini stratégiák. Néhai Foch marsall doktrínát csinált abból a stratégiai szabályból, hogy a mellék-elem soha nem homályosíthatja el a fő célt. Inkább, mint valaha, a kritika ellenére az angol politikának koncentrálnia kell magát az életbevágó célra. Ha ezt a célt eléri, következhetik a többi. A többi magát elrendeződik a mi javunkra, ha egyszer elértük a kitűzött célt.

HITLER MEGSEM UTÁZIK BUDAPESTRE

Budapest, június 22. A „Pester Lloyd” cáfolja a külföldi lapokban elterjedt híreket, amelyek szerint Hitler Budapestre készül. Ha Hitler látogatást akarna tenni a magyar fővárosban — írja a lap — nem a német belügyminiszter,

hanem a diplomáciai szokások szerint a külügyminiszter kíséretében volna elő a látogatást. A „Pester Lloyd” cáfolja a külföldi lapok azon hírét, hogy Németország meg akarja akadályozni Jugoszlávia és Magyarországgal közlekedését.

Román repülőnő ajándéka Őfelsége II. Carol király részére a június 8-iki ünnepi évfordulóra

Irina Burnaria, a kiváló fiatal román repülőnő, aki különben ügyvéd is, édeskes ajándékkal kedveskedett Őfelségének a június 8-iki ünnepély alkalmából.

A repülőnő, ki jelenleg Angliában tartózkodik, ahol is a román konzulátus vendége, együttes kis repülőgéppel felkereste Angliában Amboglanát (Birdoswall), amely hely arról nevezetes, hogy Kr. e. 400 évvel az ugynevezett dá

ciai segédlegionáriusok itt tanultak és itt építették Hadrian császár idejében az erődöt, mely erődök romjai jeien leg is fennállanak. Ezek szerint e helyen román elődök tanultak: ennek emlékére a fiatal repülőnő innen Angliából vitt virágot és földet Őfelségének a jubilaris évfordulóra.

A „The Daily Telegraph”, mely e kedves figyelemről beszámol, az is közli, hogy a

repülőnő Őfelsége részére magával vitt egy könyvet, amelynek címe „Károly király és az angol sajtó.”

Ebben a könyvben benne foglaltatnak mindazon cikkek, melyek angol lapokban Őfelsége angolországi utazása alkalmából megjelentek és amelyek a legnagyobb szeretettel és lelkesedéssel írtak Őfelségéről és beszámoltak nagyszabású országfejlesztő tevékenységéről és reformjairól.

A csábító és a hűtlen asszony meggyilkolták a férjét

A bíróság a gyilkos szerelőt tizennyolc évi kényszermunkára ítélte

Temesvár, június 22. A temesvári büntetőtábla tárgyalótermében, a vádlottak részére elkerített helyen, tegnap egy sápadt, megtört ember ült a fogházor mellett, a pad másik végén pedig falusi ruhába öltözött asszony foglalt helyet. Az egyik vádlott Oprea Adam, az aradmegyei Vészalja község bírója volt, akinek romlását okozta az a szenvedély, amely Brait Teodor gazdálkodó feleségéhez fűzte. Bizalmas barátság volt a bíró és az asszony között és ez a szerelem a legborzalmasabb bűnbe sodorta mindkettőt. — Brait Teodor ugyanis tudomást szerzett a barátságról és megtiltotta asszonyának, hogy Oprea Adamot a házában vendégül lássa. Az elmúlt év október harmadikán éjszaka erre Oprea Adam puskával a kezében megleste Brait Teodort és amikor az az istállóba ment, agyonlőtte. A gyilkosságot a csábító a megcsalt férj fegyverével követte el és azt a hűtlen asszony adta át neki. A fegyvert azután a megölt ember mellé fektették, hogy azt a látszatot keltsék, mintha az öngyilkosságot követett volna el. Először így is vallottak, de amikor tetemre hívták őket s meglátták a megölt ember holttestét, beismerték bűnüket. Így szól a vádirat mert mindkettő ellen gyilkosság miatt emeltek vádat. Oprea Adam a tegnapi tárgyaláson is beismerő vallomást tett, de az asszony tagadott és körömszakadtáig azt hangoztatta, hogy férje meggyilkolásában semmi része sem volt. — Az ügyész a vádlottak súlyos meg büntetését kérte, míg Liviu dr. ügyvéd Oprea Adam védelmében az enyhítő körülményeket sorolta fel. Az asszony védője a hiányos bizonyítékokra hivatkozva, véden-

ce ártatlanságát igyekezett bizonyítani. Azután a büntetőtábla tanácsa meghozta íté-

tét, amelyben Oprea Adamot 18 évi, a hűtlen asszonyt pedig 8 évi kényszermunkára ítélte.

Kétévi fogházra ítélték a postames'ernő sikkasztó férjét

Nagyvárad, június 22. Gálos petri község postames'ternője Németh Mária, férjhezment Muresan Emilianhoz és át is adta férjének a hivatal vezetését. Muresan maga is kérte, hogy alkalmazzák a postánál, a postaigazgatóság azonban az alkalmazás iránti kérését elutasította.

Muresan Gálospetri község postahivatalának az ügyeit szabálytalanul kezelte, a könyveket, a feladóvevényeket, stb. meghamisította és ilyen módon 75.000 leit sikkasztott el. A sikkasztásnak nyomára jöttek és vád alá helyezték ugy Muresan Emiliánt, mint a feleségét a tulajdonképpeni postames'ternőt. Tekintve, hogy az elsikkasztott összeg több, mint ötvenezer leit tesz ki, a büntető tábla elé kerültek.

A tárgyaláson a vádlottak ügyvéd nélkül jelentek meg.

Muresan — miként a vizsgálat során is — mindent beismer, ő sikkasztotta el a szóbanforgó összeget, a felesége nem is tudott az üzemeiről. Muresanné is az ártatlanságát hangoztatja — ő, semmiről sem mit sem tudott.

Roznoveanu ügyész szerint lehetetlen, hogy az asszony — a tényleges postames'ternő — ne tudott volna férje ügykezeléséről.

A büntető tábla a tárgyalás után azonnal ítéletet hirdetett, mindkettőjüket bűnösnek mon-

dotta ki és Muresan Emiliánt két évi fogházra, Muresan Mariát pedig 3 hónapi fogházra

ítélte. Ezenkívül szolidárisan kötelezte őket a 75.000 lei meg térítésére.

Galac közelében lezuhant egy francia repülőgép

Galac, június 22. Súlyos repülőszerencsétlenség történt 3 kilométerre a város légikikötőjétől. Egy francia magánrepülő gép, amit Eugen Fleur pilóta vezetett, 200 méter magasból

lezuhan. A pilóta szörnyethalt Eugen Fleur, aki most vásárolta meg a repülőgépet, — amellyel Párisba akart utazni — próbarepülést végzett. A vizsgálat megindult.

Április 1-től látványossági taxával rótták meg a korcsmákat

Nagyvárad, június 22. A pénzügyi törvény megváltoztatásakor látványossági taxát vetettek ki a zenés kávéházakra, vendéglőkre, korcsmákra és a szórakozó helyekre. Azok a szórakozó helyek, amelyek nem tudták leróni az újabb illetékeket, beszüntették a zenét hogy elkerüljék a taxa lerovását. Ezzel kapcsolatosan azonban újabb rendelet érkezett a pénzügyigazgatóságra, amely szerint látványossági adót kell fizetni azok után a helyiségek után is, amelyekben zene nincs de szórakoztató játékokat, — billiárd, dominó, kártya — ját-

szanak.

A taxákat most április 1-től visszamenőleg hajtja be a pénzügyigazgatóság.

Sztrájkolnak a salgótarjáni bányászok

Budapest, június 22. A salgótarjáni kőszénbányában sztrájk tört ki. 3000 munkás beszüntette a munkát és béremelést követel. A bányászok küldöttsége Budapestre utazott, hogy a kormány közbelépését kéri.

FAJBOROK
kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
5 „ véteimél 9 Lei
Maghita Uradalom borierakata
Piața Mihai Viteazul 1. Eüencl pa ota

Leszállította a tábla egy belőző bűn- telését

Nagyvárad, június 22. Tárnoki István 22 éves fiatalember még 1934-ben álkulccsal behatolt Bodnár Jánosnak, a hegyoldalra levő lakásába. A fiatalember a lakását kirabolta és a keze ügyébe került holmit magával vitte. A törvényszék egy év és hat hónapi fogházra ítélte Tárnokit, aki felebezt az ítélet ellen. A tábla tegnap tárgyalta az ügyet és részben helyt adott a felebezésnek és 8 hónapra szállította le a fiatalember büntetését.

Egy teljesen jó állapotban lévő, férfi szürke, nyári öltöny eladó. Cím a kiadóban. 1630

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 100

— Szervusz, drágám — fu-
volázta Nellie és sokáig inte-
getett az eltűnő óriás után.

*

Az utolsó megerőltető órák
eseményei csak akkor jelent-
keztek Harrieten, mikor Chap-
man már sietve eltávozott és a
leány egyedül maradt a felső
irodahelyiségekben. Valóságos
sírógörcsbe tört ki. Miután
nagynehezen megnyugodott, le-
sietett az alsó irodába és célta-
lanul rakosgatni kezdett a kü-
lönböző szekrényekben. Köz-
ben megpróbált magyarázatot
találni a történetekre. Azt biz-
tosan tudta, hogy Chapman al-
jas szándékkal akarta megtá-
madni, de csak pillanatnyi el-
mezavarásban tehetette. Emellett
szólt az a rémitő rosszullét,
amelyet nem lehetett mással
magyarázni.

Közben eszébe jutott a nyi-
tott ajtó és a különös hangok,
amelyek feloldották a férfi
merevségét és a rejtélyes ese-
mények által okozott félelem
élnyomott benne minden más
érzést és gondolatot.

Csak annyit érzett bizonyo-
san, hogy ezt az állást föl kell
mondania. Nem akart másod-
szor hasonló veszélybe kerülni
és tudta, hogy a jövőben min-
den alkalommal bénító félel-
met fog érezni, ha egyedül
kell maradnia a főnökével s ez
munkájában is megzavarja.
Még mindig a kisebb rosszat
választja, ha kilép a cégtől és
más munka után néz; talán föl-
élt majd kis megtakarított pén-
zeeskéjét — de ez még mindig
jobb, mintha itt teljesen tönk-
remennek az idegei.

Chapmannak meg kell ezt
értenie. Azonnal munkához lá-
tott, sietve előkereste a reggeli
ujságokat és végigfutotta az
apróhirdetéseket. Csak kevés
felelt meg a számára, de egy-
kettőt mégis talált, sőt valami
olyanra bukkant, amittől izzani
kezdett arca és fényleni a sze-
me. Ha ezt az állást megkapja,
gondolta, akkor a mai szörnyű
nap élete legszerencsésebb nap-
jává válik.

Megirta az ajánlatokat s ami-
kor befejezte munkáját, úgy
érezte, hogy nyomasztó teher-
től szabadult meg.

A Waterloo-állomás előcsar-
nokában föladta a leveleket s a
sűrű embertömegben a perron-
ra sietett. Alig várta, hogy
hazatérjen, mert addig nem
nyugodott meg egészen, amíg
a délelőtti eseményeit főképpen
iszonyu élményét el nem mond-
hatta valakinek.

Szerette volna tudni, hogy
Mrs. Bab élesen figyelő szemét
sikerül-e majd kikerülnie és
beszélhet-e Derrick Morleyval.

(Folyt. köv.)

SPORT

Változatok az örök téma körül

Ilyenkor a futballévad vé-
gén örök téma a bajnokság be-
osztásának a megállapítása. Az
idén is elterjedt a változtatás
híre — majd megcáfolták. —
Most ujabban a bennfentesek
úgy tudják, hogy mégis új meg-
oldást találtak a Szövetség
urai. A legújabb terv szerint,

bennmarad az eddigi A divízió
12 csapata, míg bekerül a négy
B divízió első két helyezettje
és a 20 csapatból két tizes cso-
portot csinálnak. A megoldás
nem is volna kedvezőtlen. Kül-
önösen a NAC-nak. Éppen ez-
ért nem valószínű, hogy meg-
valósítják.

Capusan és Felecan a Rapidban

A Rapid ismét erősen szer-
vezkedik. Most a Victoriából
akarja felfrissíteni csapatát és

előbb Capusant, majd Felecan
II-öt szerződtették le.

Argentina rendezia az 1942 évi futball világbajnok- ságot

Argentina átiratot intézett a
FIFA titkárságához és ebben
magának kéri az 1942. évi fut-
ballvilágbajnokságok megren-

dezését. A világbajnokságokat
Argentina Buenos Ayresben
rendezik meg.

Leugrott a ploestii város- háza harmadik emeletéről egy tisztviselő

Ploesti, június 22. Különös
körülmények között lett ön-
gyilkos a ploestii városháza
egyik tisztviselője, Ion Garles-
teanu. Fél tizenkettő tájban,
amikor hivatali szobájában töb-
ben is tartózkodtak, az ablak-
hoz lépett és mielőtt megaka-
dályozhatták volna, kivetette
magát a harmadik emeleti ab-
laktól. Zuhanás közben oda-
ütődött a közbelső emeletnek
ablakpárkányaihoz és végül
borzalmasan összetörve és meg-

csonkítva terült el az aszfalton.
Azonnal kórházba szállították,
de néhány órai szenvedés után
meghalt.

A szemtanúk állítása szerint
tettét kissé ittas állapotban kö-
vette el és bár bucsulevelet
nem hagyott hátra úgy tudják,
hogy anyagi és családi gondok
birták a tragikus tette.

Ion Garlesteanu öngyilkossá-
ga Ploestiben nagy részvétet
keltett.

Rádió műsor

PÉNTEK

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus
torna, hiradó, reggeli hangver-
seny, háztartási, orvosi taná-
csok. 13 Időjelzés, időjárás,
kulturális hírek, sport, vízáll-
ásjelentés. 13.10 Déli hang-
verseny. Közben sporthírek.
13.40 Gramofonlemezek. 14.15
Hírek, időjárásjelentés, rádió-
hiradó. 14.30 Gramofonleme-
zek. 15 Hírek. 16.45 Előadás.
19 Felolvasás. 19.17 Gramofon-
lemezek. 20 Felolvasás. 20.15
Dumitrăscu-zenekar. 21.05 Ope-
raházi közvetítés. Pillangókis-
asszony. A szünetekben hírek.
Majd hírek közvetítése külföld-
re német és francia nyelveken.
Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna,
hírek, hanglemezek. Utána ét-

rend, közlemények. 11 Hírek.
11.20 és 11.45 Felolvasás. 13
Déli harangszó. 13.10 Zongora-
számok. 13.40 Hírek. 13.55 He-
gedűszámok. 14.20 Pontos idő-
jelzés. 14.30 Postászenekar.
15.30 Hírek. 17.15 Előadás.
17.45 Pontos időjelzés. 18.10
Előadás. 18.40 Rádió szalonze-
nekara. 19 Sportközlemények.
19.45 Csevegés. 20.15 Hírek.
20.25 „Szárnyaskerek” dalkör.
21 Előadás. 21.30 Operettrész-
letek. 22.40 Hírek. 23 Szalon-
zene. 23.40 Hírek német, olasz,
angol és francia nyelven. 24 Ci-
gányzene. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNÉL ORADEA
TIP. PÁSZTOR ORADEA.

November 25-én mutatja be a kolozsvári román Nemzeti Színház az Ember Tragédiáját

Kolozsvárról jelentik: Az
„Ember tragédiáját”. Madách
Imre hallhatatlan művét, Goga
Octavian fordításában novem-
ber 25-én, Janovics Jenő, dr.
rendezésében diszeloadásban
mutatja be a kolozsvári Román
Nemzeti Színház. A szellem
áttöri a politika kemény falait,
ezen az ősszel békésebb közel-
ségbe kerül egymással román,
magyar.

Apróhirdetések

ALLÁS

Ujságáros fiut felvesz Vé-
kony ujságkioszk. Kishidfő.

Bevezetett körzetben a Ma-
gyarság árusításához, megbiz-
ható, gyakorlott rikkancsot ke-
restünk azonnalra. Biztosított
50 lei napi kereset napi pár
órai elfoglaltsággal. Jelentkez-
ni a kiadóhivatalban.

Románul tudó 30 év körüli
takarítónő felvétetik. Orient-
szálló. Cuza Voda 24. 1899

Perfekt főzni tudó jómodoru
mindenes szakácsné állandó jó
helyre felvétetik. Cím a kiadó
ban. 1745

VÉTEL-ELADÁS

A volt városi szállótelep mel-
lett (Str. Stroiescu), a nagy-
állomástól alig 5 percnnyire,
több, ház építésére is kiválóan
alkalmas földterület eladó. Er-
tekezni a tulajdonosnál d. e.
8—10-ig Str. Franceza 12

KÜLÖNFÉLE

Töltőtoll javítást szakszerű-
en, gyorsan és olcsón végez a
Pásztor Ede cég.

LAKAS

Keresek augusztus 1-re két
szoba, fürdőszobás lakást. Ci-
meket a kiadóba kérek. 1886

Butorozott különálló kis ud-
vari szoba azonnalra kiadó.
Str. Pasteur 23. (Felső csengő.)
1887

Katonai LIVRET könyvecskék

ismét kaphatók a
Pásztor Ede cégnél
Oradea, Piața M. Viteazul
4. sz. Telefon 2800.